

Наслідки фінансово-економічної кризи поставили перед досліджуваним ринком ряд проблем, деякі з яких банківський сектор України не в змозі подолати і сьогодні. Такими посткризовими проблемами стало падіння платоспроможного попиту на послуги з боку населення та суб'єктів господарювання як результат зменшення дохідності юридичних осіб. Така тенденція призвела до скорочення кредитних та депозитних послуг. Останні з яких на даний період розвитку ринку є основним джерелом доходів банківських установ України.

*О. М. Діденко, канд. екон. наук,
Харківська ОД ПАТ "Райффайзен Банк Аваль"*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Сучасні світові тенденції розвитку банківського бізнесу та виклики, породжені глобальними ризиками, кризовими явищами й активною ринковою конкуренцією, спонукають до пошуку нових підходів в управлінні, оптимізації ресурсної бази банку та розробки антикризової стратегії розвитку бізнесу. Незважаючи на певну стабілізацію фінансово-економічних процесів розвитку світової бізнес-архітектури, спостерігається подальший тиск на ведення бізнесу в Україні. Багато фінансово-кредитних установ виявилось неготовими до роботи в умовах жорсткого дефіциту ліквідності та капіталу, зниження довіри клієнтів та іноземних партнерів до надійності банківської системи в цілому.

Такі напрямки розвитку світового банківського бізнесу та фінансових ринків – глобалізація, масштабні процеси міжнародних злиттів і поглинань, зростаючий вплив таких учасників ринку, як небанківські фінансові установи, постачальники дистанційних і мобільних послуг призвели до стрімкого посилення конкуренції. Тому перед банками різних країн виникає питання, чи зможуть вони відповідно адаптувати свої моделі ведення бізнесу. Практично для будь-якого фінансово-кредитного інституту критерієм виживання на ринку поряд із формуванням сильної конкурентної позиції стає здатність своєчасно та ефективно адаптуватись до змін макроекономічних факторів як внутрішнього, так і зовнішнього походження.

Змістовний аналіз сучасної глобальної та вітчизняної макроекономічної ситуації дав змогу виокремити такі макроекономічні тренди:

- за прогнозами Світового банку та Міжнародного валютного фонду основною рисою економічного розвитку в наступні декілька років стане стагнація світової економіки. Незважаючи на загострення кризових тенденцій в окремих країнах Євразії, прогноз розвитку все ж таки експертами оцінюється як уповільнене зростання;

- на ринках міжнародного капіталу очікується подальше зменшення інвестиційної активності та обмеження доступу до міжнародного ринку капіталу;
- поширення набуває відносно нова тенденція світової економіки – стратегія делевереджу, що передбачає зниження частки боргових коштів у структурі фінансування бізнесу міжнародними банками;
- зважаючи на структуру української економіки та місця міжнародної торгівлі в урівноваженні сальдо платіжного балансу країни, експертами визначається довгостроковий тренд знецінення національної валюти або тиск на гривню, окрім ситуації штучного утримання номінального курсу НБУ;
- виходячи з поточної ситуації на валютному ринку України, Національний банк України продовжуватиме підтримувати національну валюту. Як результат, для банківської системи країни характерною буде жорстка модель монетарної політики та мобілізація надлишкової ліквідності банківського сектора.

Так, на вітчизняному ринку банківських послуг залишається коло проблем, які потребують поступового та цілеспрямованого вирішення. Зокрема слід відзначити такі: відсутність довгострокових і дешевих гривневих ресурсів; висока вартість фінансування та значні ризики, зокрема інфляційний, кредитний, курсовий та ризик ліквідності обмежать потенціал для зниження ставок кредитування. Крім того, у ситуації повільних темпів зростання амортизація старих кредитів буде вищою, ніж темп зростання нових кредитів. У результаті відсотковий дохід буде знижуватися. З метою компенсації зниження відсоткового доходу і забезпечення прибутковості бізнесу, на наш погляд, пріоритетним залишається диверсифікація джерел банківських доходів, в першу чергу зростання комісійного доходу, що вимагатиме концентрації на клієнтоорієнтованих програмах, а не тільки на програмах лояльності.

Діденко, О.М. Сучасні тенденції та проблеми розвитку банківського бізнесу в Україні [Текст] / О.М. Діденко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XV Всеукраїнської науково-практичної конференції (8–9 листопада 2012 р.) / ред. А.О. Єпіфанов. – Суми : УАБС НБУ, 2012. – С. 63-64.